

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi eläinlääkintä- ja elintarvikelaitoksesta annetun lain 3 ja 6 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi eläinlääkintä- ja elintarvikelaitoksesta annettua lakia siten, että eläinlääkintä- ja elintarvikelaitoksen organisaatioon lisättäisiin johtokunta. Lisäksi lain muutoksenhakua

koskeviin säännöksiin ehdotetaan tehtäväksi lakitekniinen muutos.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

PERUSTELUT

1. Nykytila

Johtokunta

Eläinlääkintä- ja elintarvikelaitoksesta säädetään eläinlääkintä- ja elintarvikelaitoksesta annetussa laissa (1202/1992), joka on tullut voimaan 1 päivänä tammikuuta 1993. Lain 3 §:n mukaan laitosta johtaa ylijohtaja. Eläinlääkintä- ja elintarvikelaitoksesta annettun asetuksen (1282/1992) 3 §:n mukaan laitoksessa on toimintayksiköitä, joista säädetään tarkemmin laitoksen työjärjestyksessä. Asetuksen 7 §:n mukaan laitokselle kuuluvat asiat ratkaisee ylijohtaja tai muu virkamies sen mukaan kuin työjärjestyksessä määrätään. Eläinlääkintä- ja elintarvikelaitoksen työjärjestyksen mukaan ylijohtajan apuna toimii johtoryhmä. Johtoryhmään kuuluvat ylijohtajan määräämät osastojen johtajat. Johtoryhmän tehtävänä on ylijohtajan apuna käsitellä tärkeimmät laitoksen toiminnan kehittämistä sekä talouden ja hallinnon suunnittelua, toimeenpanoa ja seurantaa koskevat asiat. Päätösvalta johtoryhmän käsitelmissä asioissa kuuluu ylijohtajalle. Eläinlääkintä- ja elintarvikelaitoksen organisaatioon ei tällä hetkellä kuulu johtokuntaa.

Muutoksenhaku

Eläinlääkintä- ja elintarvikelaitoksesta annetun lain 6 §:ssä säädetään muutoksenhausta laitoksen päätökseen. Muutosta ha-

taan, jollei toisin asiasta säädetä, valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siinä järjestyksessä kuin muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa (154/1950) säädetään. Muutoksenhausta hallintoasioissa annettu laki on kumottu hallintolainkäyttölain (586/1996), joka tuli voimaan 1 päivänä joulukuuta 1996. Hallintolainkäyttölain 7 §:n 2 momentin mukaan valtioneuvoston alaisen viranomaisen päätöksestä saa valittaa läänioikeuteen. Lain 82 §:n 2 momentissa säädetään, että muussa laissa tai asetuksessa oleva viittaus muutoksenhausta hallintoasioissa annettuun lakiin tarkoittaa hallintolainkäyttölain voimaantulon jälkeen viittausta hallintolainkäyttölakiin. Eduskunta on vastauksessaan hallituksen esitykseen laiksi hallintolainkäytöstä ja siihen liittyväksi lainsäädännöksi (HE 217/1995 vp, EV 75/1996 vp) edellyttänyt, että kullakin hallinnonalalla erikseen tarkistetaan voimassa oleviin lakeihin ja asetuksiin sisältyvät valitusmenettelysäännökset ja että ne on tilanteen mukaan joko yhdenmukaistettava hallintolainkäyttölain kanssa, poistettava tarpeettomina tai muutettava tarpeellisilta osin viittauksiksi hallintolainkäyttölain säännöksiin.

2. Ehdotetut muutokset

Johtokunta

Eläinlääkintä- ja elintarvikelaitoksen organisaatioon ehdotetaan lisättäväksi johtokunta.

Ehdotuksen tarkoituksena on vahvistaa laitoksen johtamista niin, että laitoksen tehtävät ja päämäärät olisivat entistä selkeämmät sekä lisäksi vahvistaa ja selkeyttää laitoksen tutkimustoiminnan suuntaamista ja laitoksen kehittämistä. Ehdotus perustuu maa- ja metsätalousministeriön kutsuman kansainvälisen arviointiryhmän raporttiin Evaluation of the National Veterinary and Food Research Institute (EELA), joka julkaistiin 9 päivänä syyskuuta 1998. Arviointiryhmä katsoo, että laitoksella tulisi olla johtokunta.

Eläinlääkintä- ja elintarvikelaitoksesta annetun lain muutettavaksi ehdotetun 3 §:n mukaan johtokunnan tehtävistä, kokoonpanosta ja asettamisesta säädettäisiin asetuksella. Tarkoituksena on, että eläinlääkintä- ja elintarvikelaitoksesta annettu asetus muutettaisiin vastaamaan arviointiryhmän ehdotuksia. Johtokunta tulisi laitoksen ylimmäksi päättäväksi elimeksi, jossa päätökset tehtäisiin äänestämällä. Säännökset laitoksen päällikkönä toimivasta ylijohtajasta siirrettäisiin asetukseen. Johtokunnan tehtävänä olisi ohjata ja valvoa eläinlääkintä- ja elintarvikelaitoksen toimintaa ja tässä tarkoituksessa 1) asettaa yleiset tavoitteet laitoksen toiminnalle sekä päättää sen toimintalinjoista, 2) päättää laitoksen toiminta- ja taloussuunnitelmas- ta sekä talousarviosta, 3) vahvistaa laitoksen pitkän aikavälin tutkimus- ja kehittämissel- jemat ja hyväksyä pääasialliset tutkimusai-heet, 4) ohjata ja valvoa laitokselle asetettujen tavoitteiden toteutumista sekä 5) käsitellä muita laitoksen kannalta merkittäviä asioita.

Johtokunnan jäsenistä säädettäisiin asetuksessa. Tarkoitus on, että johtokunta koostuisi eläinlääkintä- ja elintarvikelaitoksen sidosryhmien edustajista. Johtokunnan jäsenet nimittäisi asianomainen ministeriö, joka valtioneuvoston ohjesäännön (1522/1995) 21 §:n mukaan on maa- ja metsätalousministeriö.

Muutoksenhaku

Eläinlääkintä- ja elintarvikelaitoksesta annetun lain 6 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä viitattaisiin kumotun muutoksenhausta hallintoasioissa annetun lain sijasta hallintolainkäyttölakiin. Ehdotuksen tarkoitus on muuttaa säädös vastaamaan voimassa olevaa lainsäädäntöä.

3. Esityksen vaikutukset

Johtokunta

Esityksellä on taloudellisia vaikutuksia johtokunnan jäsenille maksettavien palkkioiden vuoksi. Eläinlääkintä- ja elintarvikelaitoksesta annettuun asetukseen lisättäisiin säännös siitä, että asianomainen ministeriö vahvistaa johtokunnan jäsenten palkkioiden perusteet. Perusteet on tarkoitus vahvistaa valtionvarainministeriön asiasta antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Palkki- oista aiheutuvien menojen lisäys on noin 50 000 markkaa vuodessa, mikä ei aiheuta lisämäärärahan tarvetta eläinlääkintä- ja elin- tarvikelaitoksen talousarvioon.

Esityksellä on eläinlääkintä- ja elintarvike- laitoksessa sisäisiä organisaatiovaikutuksia. Ylin ohjaus siirtyisi ylijohtajalta johtokun- nalle, minkä lisäksi johtokunta osallistuisi laitoksen toiminnan valvontatehtäviin.

Esityksellä ei ole henkilöstö- tai ympäris- tövaikutuksia.

Muutoksenhaku

Eläinlääkintä- ja elintarvikelaitoksesta annetun lain 6 §:ään ehdotetulla muutoksella ei ole vaikutusta lääninoikeuksien työmäärään päätösten suhteellisen vähäisen määrän vuoksi. Tarkastuseläinlääkäreiden tekemistä lihantarkastuspäätöksistä valitetaan jo nyt lääninoikeuteen eläimistä saatavien elintar- vikkeiden elintarvikehygieniasta annetun lain (1195/1996) mukaisesti.

4. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä maa- ja metsätalousministeriössä.

Esityksestä on pyydetty lausunto Helsingin yliopistolta, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:ltä, Elintarviketeollisuusliitto ry:ltä, Kansanterveyslaitokselta, Suomen Akatemialta, sosiaali- ja terveystoimi- nisteriöltä, kauppa- ja teollisuusministeriöltä, Elintarvikevirastolta, oikeusministeriöltä, eläinlääkintä- ja elintarvikelaitokselta, valtionvarainministeriöltä, valtion tiede- ja tek- nologianeuvostolta ja arviointiryhmän oh- jausryhmän jäseniltä.

Saaduissa lausunnoissa ei vastustettu ehdotettuja muutoksia. Kauppa- ja teollisuusministeriön ja Kansanterveyslaitoksen lausunnoissa otettiin kantaa johtokunnan kokoonpanoon, joka on vasta myöhemmin asetuksen nojalla ratkaistava asia.

5. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

eläinlääkintä- ja elintarvikelaitoksesta annetun lain 3 ja 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eläinlääkintä- ja elintarvikelaitoksesta 4 päivänä joulukuuta 1992 annetun lain (1202/1992) 3 ja 6 § seuraavasti:

3 §

Eläinlääkintä- ja elintarvikelaitoksella on johtokunta. Johtokunnan tehtävänä on ohjata ja valvoa laitoksen toimintaa. Johtokunnan tehtävistä, kokoonpanosta ja asettamisesta säädetään asetuksella.

Laitoksen toimintayksiköistä säädetään asetuksella tai määrätään asetuksen nojalla työjärjestyksessä.

6 §

Muutoksenhausta eläinlääkintä- ja elintarvikelaitoksen päätökseen säädetään hallintolainkäyttölaissa (586/1996).

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .

Helsingissä 23 päivänä lokakuuta 1998

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Ministeri *Antti Kalliomäki*

Laki

eläinlääkintä- ja elintarvikelaitoksesta annetun lain 3 ja 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eläinlääkintä- ja elintarvikelaitoksesta 4 päivänä joulukuuta 1992 annetun lain (1202/1992) 3 ja 6 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

3 §

Eläinlääkintä- ja elintarvikelaitosta johtaa ylijohdaja. Laitoksen toimintayksiköistä säädetään asetuksella tai sen nojalla määrätään työjärjestyksessä.

6 §

Muutosta eläinlääkintä- ja elintarvikelaitoksen päätökseen haetaan, jollei siitä toisin säädetä, valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siinä järjestyksessä kuin muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa (154/1950) säädetään.

Ehdotus

3 §

Eläinlääkintä- ja elintarvikelaitoksella on johtokunta. Johtokunnan tehtävänä on ohjata ja valvoa laitoksen toimintaa. Johtokunnan tehtävistä, kokoonpanosta ja asettamisesta säädetään asetuksella.

Laitoksen toimintayksiköistä säädetään asetuksella tai määrätään *asetuksen* nojalla työjärjestyksessä.

6 §

Muutoksenhausta eläinlääkintä- ja elintarvikelaitoksen päätökseen säädetään hallintolainkäyttölaissa (586/1996).

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .*